

# KATOLIK POLSKI

Redakcja i Administracja:

Katowice, ul. św. Stanisława 4.

TELEFON 1414.

P. K. O. Katowice 304.540.

ZA OGŁOSZENIA płaci się 15 groszy za wiersz milimetrowy. Wiersz reklamowy 60 groszy.

Na pierwszej stronie 80 groszy.

Nr. 77

Katowice, środa 3-go kwietnia 1929.

Rok V

## O stabilizację urzędników państwowych

Warszawa. (PAT.) W niektórych dziennikach pojawiła się wiadomość, że wobec nieprzedłużenia mocy obowiązującej art. 116 ustawy o państwowej służbie cywilnej, urzędnicy dotychczas nieustaleni zostali z dniem 1 kwietnia br. ustaleniu automatycznie w służbie państwowej. Wiadomość ta jest nieścisła. W Prezydium Rady Ministrów odbyła się dnia 27 marca br.

konferencja z udziałem delegatów wszystkich ministerstw, na której rozważano sytuację, wytworzoną wskutek niezafatwienia przez ciała ustawodawcze projektu rządowego w sprawie przedłużenia terminu stabilizacji z artykułu 116 ustawy o państwowej służbie cywilnej. Konferencja ta jednak nie rozstrzygnęła kwestji w sposób podany przez dzienniki.

## Ulitz wypuszczony z więzienia.

Kierownik „Volksbundu“, były poseł na sejm śląski, został w sobotę popołudniu wypuszczony z więzienia za złożeniem kaucji 70.000 złotych. Jak wiadomo, przed sześciu tygodniami, po rozwiązaniu sejmu śląskiego aresztowa-

ny został Ulitz pod zarzutem ułatwiania dezertrom wojskowym przekraczania granicy. Termin rozprawy przeciwko Ulitzowi nie został jeszcze wyznaczony.

## O ratyfikację traktatu włosko-watykańskiego.

Rzym. (PAT.) Wobec rozsiwianych pogłosek, jakoby ratyfikacja traktatów z Watykanem miała nastąpić na pierwszym posiedzeniu nowego parlamentu, można już dziś zapewnić, że pogłoski te bezpodstawne. Pierwsze posiedzenie, które się odbędzie w dniu 24 kwietnia będzie poświęcone całkowicie mowie tronowej. Następne posiedzenie zajmie wybór przewodniczącego i prezydium parlamentu, weryfikację mandatów, odpowiedź na mowę tronową i t. d. W najlepszym razie sprawy te zajmą tydzień czasu.

fikowania traktatów przez obie izby parlamentu, przypuszczając, iż nastąpi ono nie przed, jak w maju, a nawet w końcu maja. W związku z tem upada także pogłoska o opuszczeniu Watykanu przez Papieża w dniu 9-go maja. Pierwsze wyjście Papieża nastąpi do Lateranu, co odbędzie się zapewne dopiero w końcu czerwca. Ojciec święty otrzymał już zaproszenia z 9-ciu krajów. Wątpliwe jest jednak bardzo, aby w tym roku Papież skorzystał więcej niż z jednego zaproszenia. Przewidywane jest bowiem przede wszystkim udanie się Jego na wywczas latnie zapewne do Kessel Gandolfo.

## Reformy w Jugosławii.

Białogród. (PAT.) Król podpisał ustawę o nowej organizacji najwyższych władz administracyjnych państwa. Nowa ustawa znosi 4 ministerstwa, a mianowicie wyznań religijnych, reform rolnych, zdrowia publicznego oraz poczt i telegrafów. Resort wyznań religijnych przechodzi pod kompetencje ministerstwa oświaty, resort reform rolnych — ministerstwa rolnictwa, resort zdrowia publicznego —

opieki społecznej, wreszcie resort poczt i telegrafów pod kompetencje ministerstwa robót publicznych, któremu podlegać ma także dyrekcja dróg wodnych i dyrekcja budowlanych nowych linii kolejowych. Urząd statystyczny oraz powszechne biuro informacyjne przyłączone zostają do prezydium rady ministrów. Ustawa wchodzi w życie niezwłocznie.

## Walki w Meksyku.

Nowy Jork. (WTB.) Z Juarez donosi głównodowodzący wojskami powstańcami generał Escobar, że pod Escalon trwała 10-cio godzinna bitwa, w której powstańcy odnieśli nad wojskami rządowymi stanowcze zwycięstwo. Po stronie wojsk rządowych padło trupem 400 żołnierzy a 1500 dostało się do niewoli. Po stronie powstańców brało udział w bitwie 15 samolotów bojowych.

Iminez stoczyły wojska rządowe z powstańcami bitwę zwycięską. Front bojowy rozciągał się na przestrzeni dwóch mil. Tak samo inny komendant wojsk rządowych, generał Gardenas, donosi, że nad wybrzeżem oceanu Spokojnego rozbił oddział powstańców i maszeruje na twierdze powstańców La Cruz w stanie Sinaloa.

Nowy Jork. (WTB.) Generał Calles, były prezydent, a obecnie głównodowodzący wojskami rządowymi depeszuje, że pod miejscowością

(Wiadomości nadchodzące z Nowego Jorku są mętne i trzeba je brać z wielką ostrożnością. Rząd Hoovera popiera rząd meksykański Gil'a i Calles'a, dostarczając mu broni, amunicji a nawet czynnej siły zbrojnej.)

## Straszny wybuch gazu w kopalni.

Hassela (Belgia). (PAT.) Z powodu wybuchu gazów w kopalni Watterschei 25-ciu górników poniosło śmierć, a trzech zostało ciężko rannych. W czasie prowadzenia akcji ra-

tunkowej nastąpiło częściowo zawalenie się kopalni. Dwie osoby z pośród niosących pomoc poniosło śmierć, 8 zaś odniosło rany.

## Trybunał stanu.

Ostatnie wydarzenia na terenie sejmku polskiego, doprowadziły do tego, że minister skarbu, Czechowicz, został postawiony przed trybunałem stanu. Rozprawy przed tym trybunałem rozpoczną się niebawem. Nie od rzeczy będzie zatem zapoznać się z tą instytucją, mającą w praktyce tak rzadkie zastosowanie.

uchwała, ma znaczenie aktu oskarżenia i zostaje przesłany do Trybunału Stanu.

Zakres działania i sposób postępowania przed trybunałem stanu określa ustawa z roku 1923. Trybunał ten przeznaczony jest do rozpatrywania oskarżeń czołowych dygnitarzy w państwie, a także prezydenta Rzeczypospolitej i ministrów.

Jednocześnie z uchwaleniem, że się tak wyrazimy, aktu oskarżenia, sejm wybiera trzech oskarżycieli z pośród posłów, którzy w danej sprawie korzystają z uprawnień członków urzędu prokuratorskiego z jednym ważnym zastrzeżeniem. Prokurator może na rozprawie karnej w sądzie ogólnym zrzec się oskarżenia, gdy mu taką decyzję dyktuje sumienie. Natomiast poseł-oskarżyciel przed Trybunałem Stanu prawa tego nie ma, wiąże go do końca akt oskarżenia uchwalony przez sejm. Z chwilą uchwalenia aktu oskarżenia przez sejm pierwszy etap procedury, pociągania prezydenta względnie ministra do odpowiedzialności jest zakończony i obecnie sprawa przechodzi do siedziby Trybunału Stanu, który składa się z 12 członków obranych przez sejm (8) i senat (4) z poza swego grona, któremu przewodniczy pierwszy prezes sądu najwyższego.

Prezydent odpowiada przed Trybunałem Stanu za zdradę kraju, naruszenie konstytucji z winy umyślnej, tudzież za przestępstwa z ustaw karnych, choćby przestępstwa takie nie pozostawały w związku z pełnieniem powierzonego mu urzędu. Z powyższego wynika, iż jeżliby n. p. Prezydent Rzeczypospolitej wskutek choroby rozpoczął na ulicy strzelać do przechodniów, wówczas za tego rodzaju czyny występne odpowiadałby nie przed ogólnym sądem karnym, lecz przed Trybunałem Stanu.

W wypadku ministra Czechowicza ten etap został załatwiony. Sejm uchwalił postawić go w stan oskarżenia i dokonał wymaganych przez ustawę wyborów.

Minister odpowiada konstytucyjnie przed Trybunałem Stanu za działania i zaniechania wynikłe z winy umyślnej, lub nieumyślnej, którym w zakresie swego urzędowania naruszył Konstytucję Rzeczypospolitej, lub inną ustawę, naraził państwo na niebezpieczeństwo, lub interesom państwa oczywiście i znaczną wyrządził szkodę. W przeciwieństwie do zasady odpowiedzialności prezydenta Rzeczypospolitej, odnośnie do odpowiedzialności ministrów art. 2 ustawy z 1923 r. zarządza, iż „odpowiedzialność konstytucyjna nie wyłącza odpowiedzialności przed władzami właściwymi za przestępstwa z ustaw karnych zarówno związane jak i niezwiązane ze sprawowaniem urzędu“. Taka jest zasada odpowiedzialności prezydenta i ministrów, których pociągnąć do odpowiedzialności może jedynie sejm kwalifikowaną większością głosów poselskich.

Trybunał rozpoczyna swe czynności w danej sprawie od przeprowadzenia śledztwa wstępnego, które Trybunał w porozumieniu z Sądem Najwyższym porucza jednemu z członków tego sądu. W okresie, gdy sedzia Sądu Najwyższego prowadzi śledztwo, przeglądanie przez oskarżonego, lub jego obrońców aktów śledztwa zależy od postanowienia sędziego prowadzącego śledztwo. Z postanowienia powyższego wynika, iż obrona oskarżonego ministra może funkcjonować za zgodą sędziego już w toku śledztwa, obrona może przeglądać akta i brać odpisy, co jest uprawnieniem nader poważnym.

Procedura sądenia prezydenta Rzeczypospolitej i ministrów rozpada się na 2 etapy. Pierwszy etap akcji odbywa się, w myśl ustawy w sejmie. Tu musi być zredagowany akt oskarżenia. Procedurę sejmową rozpoczyna odpowiedni wniosek, opatrzone 100 podpisami poselskimi. Sejm nad zgłoszonym wnioskiem przeprowadza rozprawę, w wyniku której bądź przechodzi nad wnioskiem do porządku dziennego, bądź też przekazuje go komisji do rozpatrzenia. O ile wniosek odesłano do komisji, rozpoczyna się tu właściwe śledztwo wstępne: komisja może przesłuchiwać świadków, badać dokumenty i t. p., a w wyniku swych prac śledczych komisja występuje na plenum sejmu z wnioskiem bądź o powzięcie uchwały stawiącej ministra w stan oskarżenia, bądź o odrzucenie wniosku poselskiego. Wniosek komisji, który sejm kwalifikowaną większością

Uchwała sejmu, stawiająca ministra w stan oskarżenia wiąże nie tylko posłów-oskarżycieli, lecz w pierwszym rzędzie Trybunał, który nie może odmówić wyznaczenia terminu rozprawy głównej.

Członków Trybunału Stanu wybiera parlament natychmiast po swym ukonstytuowaniu się, t. j. po obiorze marszałka sejmu i t. p.

Wobec członków Trybunału ustawa zarządza kategorycznie, iż od dnia postawienia ministra w stan oskarżenia do dnia wydania wyroku członkowie Trybunału nie mogą być ścigani karnie, ani pozbawieni wolności bez zgody Trybunału Stanu, jeżeli nie są schwytani na gorącym uczynku. Lecz i w tym wypadku może Trybunał, lub jego prezes zażądać niezwłocznego uwolnienia aresztowanego. Jak widzimy prawodawca nasz zabezpieczył nader poważnie prawidłowe funkcjonowanie Trybunału Stanu, rozciągając na jego członków nietykalność poselską.

Trybunał stanu, przeprowadzając rozprawę główną, stosuje ogólne normy ustawy postępowania karnego z tą różnicą, iż powództwo cywilne jest









